

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Maj 1972

DEN NYE SKOVKRAN, HIAB 970

- Med øget kapacitet til 8 tm.
- Med længere arm, std. 7,2 m.
- Med længere hydr. udskyd, 1,4 m.
- Ekstra kraftig drejning i lukket oliebad med dobbelt sæt cylindre.
- Udtrækbare, dobbeltvirkende støtteben for øget stabilitet.

Deres nærmeste HIAB-forhandler vil gerne fortælle mere om HIAB 970's mange andre fortrin.

A/S HIAB HYDRAULIK KNAPHOLM 8 · 2730 HERLEV
TELEFON (01) 94 81 22

Nej til maskinel ukrudtsbekæmpelse under jorden

Ved maskinel ukrudtsbekæmpelse forstyrres de øverste jordlag som indeholder de for planten så livsvigtige bakterier. Desuden vil kulturplanternes rødder som ligger i disse jordlag blive revet over, og plantens rødder vil søge ned i de dybere jordlag, som ikke indeholder nær så meget næring som de øverste 2-3 cm. Dette betyder at maskinel ukrudtsbekæmpelse kan være direkte skadeligt for Deres kulturplanter og nedsætter Deres høstudbytte.

Ja til kemisk ukrudtsbekæmpelse over jorden med Reglone og Gramoxone

ICI har med Reglone og Gramoxone angivet en helt ny linie i ukrudtsbekæmpelse, en linie der kort sagt betyder MINDRE ARBEJDE = STØRRRE UDBYTTET.

Reglone og Gramoxone virker over jorden. Reglone og Gramoxone standser fotosyntesen på alt grønt der rammes og dræber selv det sejeste ukrudt, men skader ikke brun bark og rødder.

Jordforgiftning forekommer aldrig, fordi Reglone og Gramoxone neutraliseres i samme øjeblik det rammer jorden.

De kan desuden benytte Reglone og Gramoxone hele året, på det tidspunkt der passer Dem bedst også i nyplantninger. Selv let regn umiddelbart efter sprøjtningen har ingen indflydelse på virkningen.

Reglone og Gramoxone holder Deres skov eller planteskole fri for ukrudt med et minimum af arbejdskraft.

Også det ideelle middel i vækstrækker, bærekulturer og læbælter. Brug fortrinsvis Reglone til bredbladede ukrudtsarter, og Gramoxone til græsser.

Ring eller skriv til vor landbrugsafdeling, der gerne giver Dem oplysninger om forsøg og praktiske erfaringer med Reglone og Gramoxone.

**Ned med arbejdstiden
op med udbyttet
med Reglone Gramoxone**

ICI DANMARK A/S

Islands Brygge 41 · 2300 København S
Tlf. (01-27) AStA 62 64.

**A/S Grindsted
Imprægneringsanstalt**

er køber af nåletræ til master

Grindsted
tlf. (05) 320855*

AKTIESELSKABET
ROLD SKOVSAVVÆRK
9510 ARDEN

DANSK TØMMER

RÅTRÆINDKØB TELEFON (08) 561266

I/S Skærbæk Savværk

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 124188

Produktion: Dansk tømmer, brædder og lægter
Nåletræ til bygningstømmer købes

Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævler købes.

**A/s Kagerup
Trævarefabrik**

Kagerup Stationsvej 59, 3200 Helsingør
Telefon: Helsingør 9

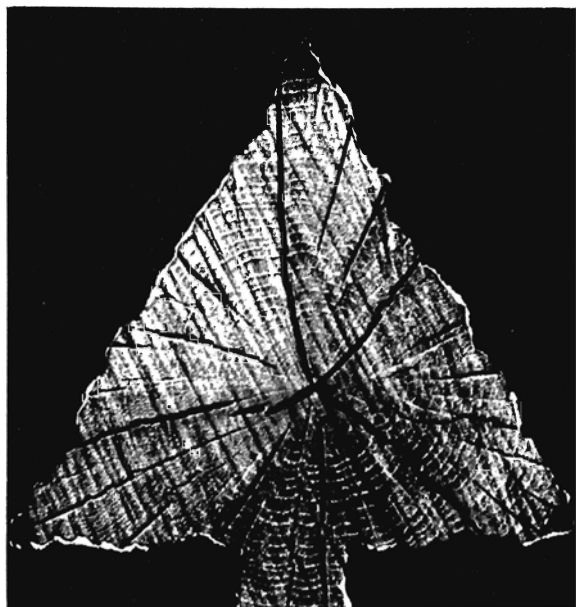
Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege-
og elmekævler.

**HVALSØ NY SAVVÆRK OG TØMMER-
HANDEL A/S**

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 408136.

TOP KH SCHERING®

HAR DE PROBLEMER MED tokimbladet vegetation i Deres nåletrækulturer?

Med hele juli måned til Deres rådighed, kan De nu bekæmpe uønsket tokimbladet vegetation i alle nåletræarter. Selv så følsomme arter som NOBILIS, SITKA, GRANDIS, CYPRES og DOUGLAS kan sprøjtes uden risiko for svidninger på grund af præparatets meget lave damptryk. Sprøjtningen kan påbegyndes når skudstrækningen er tilendebragt, (når den nye endeknobb kan føles) – d.v.s. når den uønskede vegetation er mest følsom.

LET BEKÆMPBAR (6 kg/ha): birk, nælder, hindbær, brombær, gederams, tidsler og skovhane-kro.

NEDVISNING AF OPVÆKST (6-8 kg/ha): hylde, æl, hassel, ask, røn, ær, pil, elm m.fl.

Væskemængde 700-800 ltr. pr. ha.

© Indregistreret varemærke tilh.
Schering AG, Berlin/Bergkamen

Import: Josef Fuchs A/S
- Strandlodsvej 9 -
2300 København S.
Telefon (0127) AS 3737

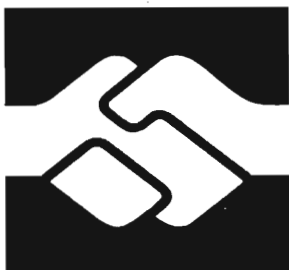

Brev fra en
**KLOROFYL-
ROMANTIKER**

PENGE VOKSER IKKE PÅ TRÆER

ELLER GØR DE?

Tegn skovbrand-forsikring i NATIONAL

FORSIKRINGSAKTIESELSKABET **NATIONAL**

FORSIKRINGSHUSET . HOLMENS KANAL 22 . 1060 KØBENHAVN K . TELEX: 16776 . TLF. (01) 159951

»Dem kan I sælge afbarket og få 37 øre kiloet for«, sagde den forrige ejer og viftede med hånden i retningen af pilebræmmen langs søen. Dét lød besnærende; og inspirerende så det i hvert fald ud med de et- og toårige planter, der stod og svajede i vinden, mens de lignede en eksotisk bambuslund.

Manden og konen gik på med krum hals . . skar af og målte ud og kasserede rundhåndet de trefjerdedel, der havde knaster eller skævheder og kunne faktisk – i løbet af en hel week-end's puklen – i fællig tjene til den halve søndagsfrokost-Brøndum.

Forudsat at de nogensinde havde fået af-sat produktet.

Men just på dén tid, hvor et færdigt vidjebjerg havde tårnet sig op vesten for huset, drog manden af til Paris, på 'studietur' sagde han, og efterlod fuldkommen skamløst en alenlang huskeseddel til konen om alt dét, der skulle gøres, mens han var væk.

Punkt 27 lød i al sin gribende enkelhed: aflevér pil til Sønder Omme.

Dét var alligevel for groft.

Mens han malede Paris rød og påstod, at dét skulle kaldes arbejde, kunne konen med hans fulde velsignelse tilbringe al sin sparsomme fritid med at futte rundt som pile-bybud i en presset citron!

Resolut generalstrejkede hun på samtlige punkter, nød livet i fulde drag med verdens bedste samvittighed, altimens hun med grum fryd iagttag, hvorledes vidjebjerg skruppede ind til halv størrelse og blev aldeles ubrugeligt.

★

I årenes løb har den romantiske bambuslund umærkeligt ændret karakter og er nu en fuldkommen uregérlig pileskov, der fungerer som et effektivt om ikke særlig dekorativt læhegn for lærke- og birkemødrene under hvis skyggefulde omsorg små kraftige adelgraner er ved at vokse op. Manden og konen har lige siden med skiftende held og stor energi helliget sig en række andre projekter af forskellig art, ofte under devisen: hvorfor i alverden lære af andres erfaringer, når det er meget mere spændende at dumme sig på egen hånd?
Gerd Bendt.

SKOVKONSULENTEN

Skovtilsyn
Skovadministration
Planlægning
Vurdering
Driftsanalyser

Skovrider E. Tolstrup
Hedegrænsen 38, 2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 10 69

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86.
1552 København V.,
Telf.: (01) 12 21 66 •
Postgirokonto: 1964.

Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister
Bredgade 41
1260 København K.
Telf. (01) 119511

Redaktionsudvalg:
Baron, dr. agro.
M. Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Forstfuldmægtig
M. Elbæk-Jørgensen
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1972
kr. 60,- (incl. moms)
Medlemmer af Dansk Skovforening
modtager
SKOVEN og »Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Stof til
SKOVEN's
juni-nr.,
må indsendes
inden 28. maj.

Forsiden:

Anemoner. Tegning til SKOVEN
af ELSA KRUSE

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København K

MAJ 1972

En forening fyldte 75 år

Specialiseringens farer og den moderne
forstmands dilemma blev berørt ved DFF's
jubilæumsfest på Landbohøjskolen

DER blev både set tilbage og fremad, da Danske Forstkandidaters Forening den 8. april fejrede sit 75 års jubilæum ved en fest i Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles højhus på Thorvaldsensvej. Selve jubilæumsdagen var den 3. april, men lørdag er og bliver en bekvemmere dag for en fest end en mandag, – i hvert fald når denne, som det var tilfældet i år, samtidig er 2. påskedag.

SKOVEN vil gerne delagtiggøre sine læsere i de tanker, som blev udtrykt ved den festlige lejlighed og bringer derfor i det følgende referat og uddrag af talerne, som blev holdt af foreningens formand, dr. agro. A. Yde-Andersen, professor, dr. agro. H. A. Henriksen, skovrider Axel Hvüid og skovrider, godsforvalter Lars Vigen. Da formanden for Danske Forstkandidaters Forening bød velkommen, sagde han bl. a.:

– Nu er dette, at en forening fylder 75 år i sig selv ingen bedrift. Det kan blot skyldes en vis træghed hos medlemmerne i den forstand, at de ikke har kunnet tage sig sammen til at melde sig ud. I så fald må man vel tale om vegetaren. Det kan også skyldes, at foreningen – trods fejl og mangler – så nogenlunde opfylder det behov, som ikke kan tilgodeses på anden vis. I dette tilfælde er der tale om erkendelse af en nødvendighed. Endelig kan det være, at foreningen udover at opfylde visse elementære behov tillige opfattes som et samlingssted for medlemmerne, et forum hvor faglige emner drøftes, og hvor kolleger mødes under hyggelige former. Skulle dette sidste være tilfældet, så er der tale om et egentlig liv.

Vor forening er eksklusiv i den forstand, at adgangskriteriet er en bestået forstkandidateksamen. Til gengæld optages alle forstkandidater uanset, hvilken stilling de måtte beklæde.

En ærværdig bygning

Vor forenings skæbne er således knyttet til den højere skovbrugsundervisning, der er meget ældre end foreningen. Med dette skæbnefællesskab i erindringen er det naturligt at beskæftige sig lidt med undervisningen også i dag.

Man kan kalde den højere skovbrugsuddannelse en ærværdig bygning, der har været i brug siden højsalig kong Christian den VII i 1786 erkendte, at en skovbrugsundervisning ikke alene var ønskelig, men også nødvendig for landet.

Dette på et tidspunkt, hvor kirurgien delvis var overladt til barberer, og psykologien især blev anvendt af kloge koner. Denne bygning er gennem tiderne blevet passet og plejet af de skiftende brugere, og der er foretaget ændringer og tilbygninger efter tidens behov.

Det smerter os derfor at erfare, at det i visse kredse fremføres, at forstkandidatuddannelsen er blevet for teoretisk – mangler forbindelse med erhvervet – og derfor er næsten overflødig. Det berører os også ilde, når det fra anden side modsætningsvis fremhæves, at forstkandidatuddannelsen er for speciel, og at en fælles højere jordbrugsuddannelse må være målet. Endelig undrer det os, når endnu andre gør gældende, at vor uddannelse er for kostbar for samfundet.

Når den slags påstande gentages tilstrækkeligt ofte, giver de anledning til eftertanke af forskellig art.

Man kan overveje, om postulaterne hver for sig eller tilsammen indeholder elementer af sandhed – og dette kan være såre nyttigt.

Man kan også prøve at finde frem til motiverne – og det er også nyttigt.

Hvis man er konstruktiv, prøver man at finde frem til den bedst opnåelige løsning, og alt efter natur, tilbøjelighed og udgangspunkt kan man nå til vidt forskellige resultater. →

Skovbrugsprofessorerne har således følt sig presset til at fremkomme med et alternativt forslag for at bringe faget frelst gennem skærene og har peget på muligheden for en fællesnordisk højere skovbrugsuddannelse. Hvordan er nu foreningens stilling til alt dette? Vil vi roligt se på, at vor uddannelse simpelthen nedlægges eller går i eksil?

Inden for rigets grænser

Bestyrelsen er nået til det resultat, at foreningen af mange grunde bør arbejde for opretholdelsen af en selvstændig skovbrugsuddannelse inden for rigets grænser.

Vi mener – i al beskedenhed – at dansk skovbrug målt med international alen, både hvad angår videnskab og praksis hævder sig ganske godt. Vi er overbevist om, at dette for en stor dels vedkommende skyldes den gode undervisning, der gennem årene er blevet meddelt her på højskolen. Vi erkender, at undervisningen nok i

flere henseender kunne gøres bedre. Vi frygter imidlertid, at en gennemførelse af et af de mere eller mindre velovervejede forslag kun kan bevirke en tilbagegang inden for faget til skade for både skovbruget og samfundet.

Vi nærer ikke bekymringer af nationaløkonomisk art, thi med den voksende forståelse for skovens og andre naturområders betydning for befolkningen som helhed vil behovet for sagkyndige til pleje og forvaltning af disse naturgivne værdier øges, og i vore øjne findes der ikke bedre sagkyndige end forstkandidater til disse hverv.

Vi føler os altså slet ikke gamle end-sige udlevede og er beredt på fortsat at varetage det traditionelle arbejde – plejen af de danske skove på erhvervsøkonomisk grundlag – og samtidigt påtage os nyopdukkede opgaver.

Lad mig slutte med at ønske, at der i fremtiden stadig må bestå en selvstændig, højere skovbrugsundervisning her ved skolen.

Vi må ikke blive fremmede for naturen

Professor, dr. H. A. HENRIKSEN talte om specialiseringens farer

Professor, dr. agro. H. A. Henriksen lykønskede foreningen og nævnte herunder det meget positive i, at man trods mange forskelle, trods mange interessenomsætninger, dog har kunnet holde sammen i en forening i 75 år. Foreningen har for mange kolleger været det faglige organ, som man ikke alene rent fagforeningsmæssigt, men også følelsesmæssigt har følt sig knyttet til.

Han kom herefter ind på en omtale af Forstkandidatforeningens betydning som et fagligt organ, hvor alle kategorier af kandidater mødes og udveksler meninger. Denne betydning som et samlende fagligt organ akcentureres af den udvikling, vi er inde i, karakteriseret navnlig ved »centralisering« og »specialisering«. Centralisering medfører, at den enkelte kommer på

afstand af sit objekt – skoven – og specialiseringen kan medføre, at specialisten bliver fremmed over for alt, undtagen sit speciale – han mister evnen til den umiddelbare opfattelse af skovhelheden.

Det er ikke alene et dansk problem. Man taler i andre lande om den stigende kløft mellem videnskab og praksis og om videnskabsmændenes »Waldentfremdung« – d.v.s. fremmedgørelse over for skovnaturen. Ja ikke alene det, men også om de forskellige videnskabsgrenes indbyrdes fremmedgørelse.

Til slut udtalte professor Henriksen derfor ønsket om, at forstkandidatforeningen også fremtidig må virke ikke alene som en fagforening, der varetager de lønmæssige interesser o. lign., men også som et koordineringsorgan,

der kan modvirke, at vi splittes op i små grupper med særinteresser, idet »dette er en af hovedbetingelserne for, at vort land som et lille skovbrugsland med små virkemidler også fremtidig vil kunne holde et niveau, vi vil kunne acceptere«.

Vi holder fremtiden i vore egne hænder

Skovrider LARS VIGEN om det valg, nutidens forstmand står over for

Vi forsamlede forstmænd har nok i højere grad end de fleste andre valgt vort fag af tilbøjelighed. Vi er jo uforbederlige romantikere alle til hobe. Vi søgte naturen, friluftslivet, nogle skævede måske lidt rigeligt til jagten, men først og fremmest var det skoven, der altid har været og stadig er alle romantikeres mødested.

Vi har ikke ladet os skræmme af fornuftige menneskers velmente advarsler om vanskelighederne ved at få noget at bestille inden for dette fag eller om lønnen, der ikke altid står i forhold til anstrengelserne.

Selv havde jeg en onkel, en ældre højt agtværdig embedsmand, som blev rædselsslagen, da han hørte, hvad jeg ville indlade mig på: »Du må vide, at der er tre livsstillinger, der er så ringe, at man ikke engang må tænke på dem: Fotograf, medlem af toldtaten og forstmand, og det sidste er det værste«. Vi ligger, som vi har redet og må tage, hvad der kommer. Vi har knyttet vor skæbne til skoven, og det vil derfor være rimeligt at betragte skovens – vor hjemlige skovs situation idag.

Efter de to orkaner for nogle år siden blev det beroligende sagt, at ulykken ikke var så stor, som man først troede, for skovens konturer og profiler i landskabet var jo næsten ikke ændrede. Det var både rigtigt og forkert, for randene stod, men indmaden var sørgeligt forandret.

Atter en storm

I dag raser en anden slags storme over skovene, og flygtigt set forekommer måske også alt ved det gamle: der plantes og hugges, motorsave og traktorer støjer, skoven grønnes og falmer. Virkeligheden er dog en anden. Økonomien er forringet støt gennem en årrække af grunde, vi ikke har haft megen indflydelse på, og er nu trangere end nogensinde.

Modgangen kræver særlige forholdsregler, og da det ikke har været muligt at hæve indtægterne synderligt, forsøger man at rationalisere. Men den baggrund for virkelig rationalisering, som industri og landbrug har haft i allehånde nyskabelser i maskiner og metoder, savner vi.

Medens der således ventes på redskaberne og midlerne til rationalisering, forsøger man sig med metoderne: der spares, hvor det er muligt, kulturerne ekstensiveres, det gamle spøgelse, selvforryngelsen, genoplives, udhugning foretages summarisk, og man taler om kulturformer, der måske helt overflødiggør udhugning. De triste skovforbedringsarbejder udskydes eller opgives simpelthen.

Derved er det muligt at indskrænke arbejdsstyrke og administration, måske endda i højere grad end nødvendigt, for hvorfor stå tilbage for naboen? Det meste af dette kan være rimelige og i givet fald nødvendige foranstaltninger, for det betyder væsentlige og navnligt øjeblikkelige besparelser.

Vi må blot ikke overse, at dette er, hvad militæret kalder en frontforkortelse, noget man foretager sig, når det står sløjt til forude.

Vi bør gøre status

Vi må erkende, at det skovbrug, vi drev, før vi begyndte at spare, punkt for punkt var bedre rent teknisk set, end det, vi er på vej ud i.

Naturligvis er det tekniske resultat mindre væsentligt, hvis økonomien er i orden. Der er bare det ulykkelige og velkendte, at de fejl, vi begår i dag, først slår rigtigt igennem om mange år. Det er efter min mening at ville være advokat for gammeldags skovbrug og uøkonomiske metoder eller overlæst administration.

Men det forekommer mig, at tiden er inde til at gøre status over, hvad vi foretager os i disse år og gøre det betydelig mere kritisk, end vi efterhånden er kommet i vane med.

Det mindste, vi kan gøre, er da at råbe gevalt, når rimelige grænser overskrides, det er dog os, der sidder inde med den faglige viden. Vi må gøre rede for, hvor rationaliseringen ender og ekstensiveringens begynder, og hvad det kan føre til.

Derfor er det mærkeligt, ja uforståeligt, at ingen røster høres fra vore rækker. Vi kan dog ikke fortsætte med at tie og modløst forsøge at glemme det meste af, hvad vi har lært og så vente, at verden alligevel vil respektere os, endside have brug for os.

Men det er ikke nok at snakke om tingene. Vi må blive dygtigere, hvis vi skal gøre fremskridt eller bare overleve inden for de snævre grænser, økonomien trækker om vort virke.

Skovteknisk Instituts opgaver

Skovbrugsundervisningen vil hjælpe os hertil, og vi må ikke betragte vort forhold til skolen som endt med eksamen. Et fortsat samarbejde mellem teori og praksis og helst i højere grad, end vi hidtil har præsteret, vil være lige befrugtende for begge parter. Det samme gælder vort forhold til de øvrige forstvidenskabelige institutioner.

Skovteknisk Institut har store opgaver foran sig, og jeg synes, der er grund til at vente sig noget af det initiativ, der foreløbigt lægges for dagen.

Først og sidst må vi aldrig glemme, at vi er praktikere, vi må lære i skoven. Som ved al anden praktik gælder det, og ikke mindst i økonomisk henseende, at et foretagendes heldige udfald ofte kun skilles fra nederlag ved nuancer i fremgangsmåden.

Vi kan ikke alle blive lige dygtige, det der synes umuligt for den ene, kan måske med lethed gøres af den anden. Men vi kan alle blive bedre, vi kan hæve standarden og sørge for, at det ikke bliver dem, der har strakt gevær, der bliver toneangivende.

Noget af det, vi savnet mest, er uddannelsesstillinger, og oprettelse af sådanne ville være af uvurderlig betydning.

Skovbrugets struktur har ændret sig meget, og den udvikling er nok ikke færdig endnu, blandt andet vil de nye arvelove formodentlig medvirke dertil. Men personligt tror jeg, vi har gået den længste vej.

Nye muligheder

Der er trods alt grænse for, hvor store enheder og hvor få folk man kan arbejde med, hvis det specielle danske skovbrug skal opretholdes, hvad produktion og kvalitet angår.

Vender vi os fra det hjemlige skovbrugs vanskeligheder og betragter forstkandidaternes øvrige mangeartede gøremål, er billedet et andet.

Her har adskillige nye arbejdsområder åbnet sig, Danida og egnsplanlægningen f. eks. og antallet af stillinger i gruppen forskning og undervisning er fordoblet i de sidste 25 år.

Vor siamesiske tvilling, træindustrien, beskæftiger også mange forstkandidater, og der udover finder vi kolleger i de mest forskelligartede stillinger inden for offentlige og halvoffentlige institutioner, entreprenørvirksomhed o.s.v.

Denne glædelige ekspansion skyldes vor uddannelses alsidighed og gode stade, og jeg synes, at vi også har lov at tilføje – menneskelige kvaliteter.

Andre arbejdsområder vil utvivlsomt vise sig, og det er i høj grad op til os selv og vor uddannelse, om vi er i stand til at erobre dem.

Derimod må forhåbningerne om, at de danske skove kan omskabes mere eller mindre i rekreativ retning, og at der deri skulle ligge en virkelig økonomisk aflastning for erhvervet, betragtes som ønskedrømme, der først kan realiseres meget langt ud i fremtiden. Den ny studieordning giver mulighed for specialisering på en del af de områder, der netop bliver aktuelle, og er sikkert et langt skridt i den rigtige retning.

Vil vi dukke os?

Jeg vil sammenfatte disse beretninger således:

Som det gælder for de fleste mennesker, holder også vi i det væsentlige vor fremtid i vore egne hænder.

Nutiden er vanskelig, men ikke uden håb.

Meget forsvinder, forandrer sig, fornyer sig.

Vi må selv vælge, om vi vil dukke os og lade udviklingens strøm tage os, eller vi vil kæmpe for, hvad vi efter moden overvejelse finder er det rig-

tige. Bestandigt følge med, blive dygtigere, lære mest muligt af den nye tid uden helt at glemme den gamle og dermed være være med til at bestemme fremtiden.

Vor vej kan blive besværlig, og vi må glæde os over de lyspunkter, der måtte vise sig for os undervejs.

Da Bording kom til middagen

Skovrider AXEL HVIID om de sidste 25 år i DFF's historie

Når jeg i aften har den ære at have ordet, er årsagen formentlig, at jeg for 25 år siden ved foreningens 50-års jubilæum, nærmest ved et tilfælde, blev jeg valgt til foreningens formand. Min opgave i aften er kort at redegøre for forskellige foreningsbegivenheder i de forløbne 25 år.

I årene før 50-års jubilæet i 1947 havde der været tilløb til omdannelse af vor forening i retning af en egentlig faglig organisation. Engang, vistnok i 30'erne, fremlagde den daværende formand for Hedeselskabets skovriderforening, skovrider A. Thyssen, forslag til omdannelse, men forslaget blev nedstemt med overvældende majoritet. I 1944 fremlagde bestyrelsen ved sin formand, forstinspektør Jagd, forslag til etablering af en fond, idet man havde på fornemmelsen, at kommende år nok kunne kræve en vis økonomisk styrke. Forslaget blev da også vedtaget, vistnok énstemmigt.

I 1947 forelå to opgaver:

1. bestyrelsen skulle søge at fjerne en vis misstemning imellem de statsansatte og de privat-ansatte forstkandidater, forårsaget bl. a. af den udrensning, der fandt sted efter besættelsen. Det var nok ment som en gestus over for de statsansatte, at en statsskovrider blev valgt til formand.

2. Bestyrelsen skulle undersøge mulighederne for at omdanne foreningen således, at den i lighed med Lægeforeningen blev sat i stand til at varetage medlemmernes økonomiske interesser.

Efter en stor hjælp fra nævnte to foreninger blev det vedtaget i bestyrelsen

at søge foreningen omdannet. Dette initiativ var kommet en del skovejere for øre, og ejerne drøftede formentlig, hvad det nu var, at deres skovridere havde for.

Ejerne blev overbeviste

Ved et møde med repræsentanter for Majoratsforeningen og for Foreningen af skov- og landbrugsbesiddere i Danmark fik vi ejerne overbevist om, at omdannelsen ikke havde brod mod de private ejere, men var rettet imod staten, der som arbejdsgivere ikke var til at forhandle med, med mindre man havde en vis organisatorisk og økonomisk styrke bag sig. Ejerne erklærede sig efter omstændighederne indforstået. Foreningen er baron Schaffalitzky de Muckadell stor tak skyldig, fordi han ved at formidle mødet fik forhindret, at der opstod misstemning imellem ejerne og funktionærerne på grund af foreningens omdannelse.

Ved generalforsamlingen i 1948 blev de nye love efter en til tider ret hed diskussion vedtaget med 143 stemmer mod 16.

Foreningen skulle nu til at fastlægge linien for en lønpolitik, og vi valgte i første omgang at forsøge dels at forbedre lønvilkårene for et par af vore højestlønnede medlemmer, dels at hæve lønnen for de dengang meget lavtlønnede forstassistenter. Dersom dette lykkedes, var det vort håb, at skovriderklassen ved en art parallelforskydning ville følge efter.

Aktionen for de højestlønnede resul-

terede ikke i meget, men vi fik dog tillagt skovdirektør Ulrich et repræsentationstillæg.

Titler koster ingen penge!

Vedrørende forstassistenterne var vi klar over, at ordet »assistent« ikke var særlig velegnet, og for at kunne sammenligne med f.eks. dommerfuldmægtige og politifuldmægtige søgte vi først, uden samtidig at fremsætte lønkrav, at få ændret betegnelsen »forstassistent« til »forstfuldmægtig«. Dette gik glat igennem, »da det jo ingen penge kostede«.

Dernæst fik vi skovdirektør Ulrich, landbrugsminister Bording og ministeriet højeste embedsmænd til at gå ind for at søge forstfuldmægtigenes kår forbedret. Efter en del forhandlinger, hvor vi ofte misbrugte Syrach Larsen, hvis dokortitel og ansete navn sikrede, at vi ikke straks blev smidt ud, fik repræsentanter for bestyrelsen foretræde for daværende finansminister H. C. Hansen. Vi »medbragte« skovrider Rix, der havde sunget »Gluntar« sammen med H. C. Hansen i en ungdomslejr i Sønderjylland. Vi syntes selv, at mødet forløb godt, men ikke desto mindre modtog vi kort tid efter et blankt afslag, underskrevet af H. C. Hansen og paraferet af den kontorchef, som vi – ganske utilgiveligt – havde forsømt at orientere forud for vort møde med finansministeren.

Der stod vi så dels med et efter vor mening uretfærdigt afslag, dels med vore nye love, og vi kunne da ikke andet end at sætte os til modværge. Efter at have orienteret landbrugsminister Bording og fået tilsagn om, at ministeriet stadigvæk ville støtte vore krav, erklærede foreningen blokade over for Statsskovbruget, Klitvæsenet og Hedeselskabet. Sagen gik derefter i hårdknude, og den kommende generalforsamling nærmede sig. Vi vidste, at oppositionen samlede kræfter, og selv inden for bestyrelsen var der enkelte, der var ved at få »kolde fødder«. Det lykkedes os at formå landbrugsminister Bording og ministeriets øverste embedsmænd til at være vore gæster ved den middag, der efterfulgte generalforsamlingen, og da dette blev bekendtgjort under mødet, gik gassen ud af oppositionens ballon. Minister Bording

var så givet en mand, der havde sine meningers mod. Nogen tid efter rettede landbrugsminister Bording og skovdirektør Ulrich henvendelse til finansminister H. C. Hansen og fik udvirket et forligstilbud. Det gav os langt fra alt, hvad vi ønskede, men vi accepterede. Efter denne, ganske vist beskedne, sejr begyndte foreningens hverdage, men det var tydeligt, at vi ved forhandlinger med staten nu forhandlede i et langt bedre klima. Vi havde sat os i respekt.

Ved alle forelæggelser for foreningens medlemmer får man uvilkårligt det indtryk, at det er forhandlinger vedrørende de stats-ansatte, der har lagt størst beslag på bestyrelsens arbejdskraft og foreningens pengemidler. Dette er imidlertid ikke tilfældet, thi såvel tidsmæssigt som pengemæssigt har forhandlinger vedrørende privatansatte voldt størst hovedbrud og bekymring, men disse sager, der vedrører enkeltpersoner, har som oftest ikke været egnede til referat og debat. Jeg mindes mange overordentlig vanskelige forhandlinger, og det er ikke altid, at det lykkedes os at hjælpe godt nok.

Dygtiggørelse

Jævnslidig med varetagelsen af vore økonomiske interesser har de skiftende bestyrelser altid bestræbt sig for at dygtiggøre vor stand, thi uden dygtige medlemmer kan foreningen naturligvis ikke med held føre lønpolitik. Jeg nævner i flæng foredrag, kursusvirksomhed, ekskursioner, symposier (sammen med Dansk Skovforening).

Ind imellem blev der også tid til at være medstifter af Akademikernes Samarbejdsudvalg.

Når jeg tænker tilbage, mindes jeg ofte de lange og besværlige, men altid udbytterige og til tider muntre bestyrelsesmøder, lige som tanken går til de skiftende sekretærer, der ofte udførte et sandt hestearbejde for foreningen. Vi har i dag en særdeles dygtig bestyrelse med en overmåde kyndig formand, og vi får håbe, at de pågældende holder ud et godt stykke tid endnu, thi det har altid været en hemsko for os, at vi for ofte skifter forhandlere. »Modparten« disponerer over særdeles dygtige forhandlere, og hvis man ikke nøje kender spillets regler, vil man uværgelig komme til kort.

MF 1200 i selskab med en af sine forgængere, den hæderkronede Ferguson 25

En tolvner fra Massey Ferguson

Ny landbrugstraktor, der også kan slæbe kævler ud

Af EBBE LEER,
Skovteknisk Institut

Hvorvidt den nye Massey Ferguson 1200 virkelig er en tolvner, er det for tidligt at afgøre; vi har endnu ikke haft den i arbejde, men indfrier den de forventninger, man må stille, efter at have set traktoren og dens specifikationer, så er Massey Ferguson efter vor opfattelse nået meget tæt på den rigtige kombination for traktorer til det store land- og skovbrug.

Produceres i England

MF 1200 er udviklet på Fergusons amerikanske fabrikker efter samme retningslinier som for 2 større modeller, der udelukkende sælges på det amerikanske marked. Produktionen af model 1200 skal derimod foregå i England, hvilket skulle muliggøre en salgspris på linie med prisen for europæiske traktorer af tilsvarende størrelse.

En anden grund til, at der skulle være chancer for en overkommelig pris er, at en lang række af traktorens komponenter stammer fra fabrikkens industrimaskiner og de store 2-hjulsdrevne landbrugstraktorer.

69% af vægten på forhjulene

Den nye Massey Ferguson traktor karakteriseres særligt af rammestyringen og 4-hjulstrækket. Traktoren er opbygget således, at motor, gearkasse, førerhus, brændstoftank og størstedelen af det hydrauliske system er placeret på forkrop-

pen, mens kun landbrugslyften med 3-punktsophæng er placeret på bagkroppen. Herved er hele 69% af traktorens totalvægt placeret over forakselen – en vægtfordeling, der vil gøre traktoren eminent til udslæbning, navnlig da den er kombineret med en stor akselafstand. Med et tungt jordsøgende landbrugsredskab i lyften angives vægtfordelingen at blive ca. 50% – 50%.

Traktorens dimensioner er i øvrigt følgende:

Længde:	506,7 cm
Højde:	290,8 cm
Akselafstand:	256 cm
Sporvidde:	152,4 cm og 213,6 cm
Totalbredde, 15–30 dæk:	203,2 cm og 264,2 cm
Vendeditiameter over akselcentrum:	744 cm
Vægt:	5156 kg

Vi mangler endnu oplysninger om alternative dækdimensioner.

6-cylindret Perkins dieselmotor

MF 1200 er udstyret med en 6-cylindret Perkins dieselmotor på 5,8 liter. Den udvikler en effekt på 105 hk og et drejningsmoment på 34,5 kp/m DIN. Effekten på kraftoverføringsakselen er ved 1000 omdrejninger pr. minut (standard) 88,5 hk og maksimalt 93,5 hk DIN.

Gearsystemet er Fergusons velkendte Multi-Power transmission, der giver 12 gear frem og 4 tilbage.

Kraftoverføringsakselen arbejder helt uafhængigt af koblingen og er placeret som på en almindelig landbrugstraktor. Det skulle derfor være ret enkelt at montere de almindeligt forekommende spiltyper; skal spillet manøvreres fra førersædet, må betjeningen dog foregå hydraulisk.

Også den nødvendige skovafskærmning synes at være let at anbringe. →

25 års jubilæum

Den 1. maj var det 25 år siden, at lektor, amanuensis P. Chr. Nielsen blev ansat ved Landbohøjskolens arboret.

70 år

Skovrider *Th. Wellendorf*, Kalø skovdistrikt, fylder 70 år den 8. juni.

Afdelingschef ved Det danske Hedeselskab, *B. Steenstrup*, fyldte 70 år den 20. maj.

Dødsfald

Skovrider Gunnar West-Nielsen og hans hustru Karen omkom begge ved den tragiske flyveulykke ved Den persiske Golf på vej hjem fra en ferietur til Ceylon.

West-Nielsen blev forstkandidat i 1942 og blev i 1946 ansat i Det danske Hedeselskab, hvor han i 1948 som skovtaksator fik som opgave at opbygge et planlægningsystem for hedeplanta-

gerne. West-Nielsen brød her nye veje ved brug af luftfotografering som grundlag for skovkort og udarbejdede et sæt bonitetsvise oversigter for rødgran i hedeplantager, jfr. artikler i Dansk Skovforenings og Hedeselskabets tidsskrifter 1950–51.

På grundlag af erfaringer i planlægningsarbejdet offentliggjorde han senere i samarbejde med Erik B. Oksbjerg flere artikler om rodfordærverproblemet og i de senere år vedr. gødskningsforsøg.

I 1960 blev West-Nielsen skovrider for hedeselskabets 2. plantagedistrikt på Djursland, og hans store erfaring og viden om skovdyrkning og økonomi blev her udnyttet til fordel for de mange plantageejere, hvis ejendom han administrerede.

Ved West-Nielsens død har hedeskovbruget mistet en af sine bedste mænd og mange kolleger en god ven, men resultaterne af hans arbejde og mindet om kammeraten og venen vil leve længe. *S. G.*

→

4 uafhængige hydrauliske systemer

Ikke mindre end 4 helt uafhængige hydrauliske systemer er standard på denne traktor.

Foruden Fergusons almindelige landbrugslift, der her har en løfteevne på 3,4 tons, er den forsynet med et separat hydraulisk anlæg til drift på fjerncylindre. Foruden pumpe med tank og filtre, består dette anlæg af styreventiler og udtag til 2 dobbeltvirkende cylindre. Der kan vælges mellem 2 alternative pumper: type 1 (standard) yder 33,6 liter pr. minut ved 2400 motoromdrejninger og udvikler et maksimalt tryk på 176 kp/cm², type 2 yder 72,7 liter pr. minut og udvikler et tryk på 140,6 kp/cm².

De 2 sidste systemer er beregnet til betjening af forskellige funktioner på traktoren således:

Styring: betjenes med rat.

Multi-Power gear: betjenes med kontaktgreb.

Kraftoverføringsaksel: betjenes med kontaktgreb.

Differentialspærre på for- og bagaksel: betjenes med fodkontakt.

Traktorføreren i højsædet

Føreren er kommet i højsædet på denne traktor – både i direkte og i overført betydning.

Førerhuset er bygget på traktoren fra starten, og ikke eftermonteret som normalt, og det præger udformningen positivt.

Støjniveauet angives til 85 decibel, og denne lave værdi har kunnet opnås, fordi såvel hele drivaggregatet (motor og gearkasse) som førerhuset er monteret på chassisrammen med gummimellemlæg.

Traktoren er som standard forsynet med et friskluft-varmeanlæg, hvis kapacitet svarer til et fuldstændigt luftskifte i huset 4–5 gange pr. minut. Luften filtreres, inden den blæses ind i huset.

Vi har endnu ikke haft lejlighed til en nøjere kontrol af førerpladsens indretning, men et hurtigt oversyn efterlod det indtryk, at der var tale om en arbejdsplads af en ergonomisk standard langt over den, vi hidtil har set på landbrugs- traktorer.

Kun prototype

MF 1200 blev første gang vist i Danmark i forbindelse med Nordisk Diesel's 25-års jubilæum som Ferguson-importør. Hvornår salget kan begynde, vides endnu ikke, men vi skal formodentlig frem til efteråret 72.

Heller ikke prisen er fastsat, men da store 4-hjulsdrevne traktorer i øjeblikket koster omkring 22–24 kr. pr. kg egenvægt, gætter vi på en pris på ca. 120.000 kr.

E. L.

Allgemeine Forst Zeitschrift nr. 14 1972:
Et særligt nummer om jagt og vildtpleje.

Allgemeine Forst Zeitschrift nr. 15 1972:
Dette nummer omhandler fortrinsvis vejbygning og indeholder bl.a. en artikel om erfaringer ved vejstabilisering med Terrabind.

Det Danske Hedeselskab nr. 4, 15. april 1972:
Leif Nannestad, Hedeselskabet: Det ungarske skovbrug.

Norsk Skogbruk nr. 4 1972:
Flere artikler om planteskoler.
Martin Sandvik: Utplantningsresultater for ulike produktionstyper av granplanter i Trysil. Sandvik sammenligner her udplantning af 2/2 sædvanlige plante-skoleplanter med 2/1 tørvebåndplanter og 2/1 pottede planter og finder her ingen sikker fordel ved benyttelsen af de to sidste slags planter.

Norsk Skogbruk:
Tre interessante særtryknumre: Planlegging i utmark. / Jørgen v. Ubisch. – Vildtets vinterbiotoper. / Jørgen v. Ubisch. – Landskapsplanlegging og skogbruk. / Egil Gabrielsen. – Skogbruk og Landskapspleje. / Sigmund Huse.

Rummeteren nr. 4, april 1972.
I. Nissen: Arbejdsteknik. Artiklen omhandler bekæmpelsen af erhvervsskader samt en påmindelse om værdien af at investere i sundt og hensigtsmæssigt arbejdstøj.

Skogen nr. 5, 5. april 1972:
Referat af direktør Gösta Edströms foredrag om skovbrugets konjunkturproblemer, afholdt i forbindelse med skogsveckan. Omhandler bl.a. skovbrugets mekanisering og skovbruget og EEC. Ulf Sundberg: Skovbrug og råvarer i Stillehavsområdet. Artiklen indeholder en oversigt over udviklingen vedrørende handel med råvarer og en del data om de involverede landes skovbrug. Artiklen bygger på en rapport til statens råd for skov- og landbrugsforskning.

Skogen nr. 6, 26. april 1972:
Nils-Erik Nilsson: Med sigte på fremtiden. Skovhøjskolens placering og arbejdsmuligheder.

Skogsägaren nr. 3 1972:
Et interview med den tyske skovbrugsattaché for Sverige, Norge og Finland, dr. Robert Holzopfl.
Erik Samuelson: Skall svenskt skogsbruk satsa på utländska trädslag?

Skovbrugstidende nr. 6, 1. april 1972:
S. Honoré, Skovteknisk Institut: Sprøjte-nyt. En orientering om de seneste fremskridt på sprøjteområdet, herunder specielt den kemiske ukrudtsbekæmpelse.

Skovbrugstidende nr. 7, 15. april 1972:
Skovskole-elevopgaver. Efter 15. forslige symposium / 2. dels skovtekniker-elev Claus Blixencrone-Møller.

Diskussionsforeningen der blev til D. F. F.

Fra 1897 til 1918 hed foreningen Forstlig Diskussionsforening – i dag hedder den Danske Forstkandidaters forening

Af P. CHR. NIELSEN

Lektor i skovhistorie

Stiftelsen

Initiativet til stiftelsen af Forstlig Diskussionsforening kom fra Vilhelm Gjern (1873–1955), Hilmar Heiberg-Jürgensen (1870–1956), Johannes Helms (1865–1934) og Carl Weismann (1871–1944), som 3. april 1897 udsendte indbydelse til alle, som man mente måtte være interesserede i at medvirke til stiftelse af en forstlig diskussionsforening med hjemsted i København. Samtidig indbød man til foredrag af Jdhs. Helms 24. april.

Det var ikke nødvendigt at være forstmand for at blive medlem af Diskussionsforeningen, men det krævedes dog, at nye medlemmer skulle indføres af en person, der allerede var optaget som medlem. Kontingentet var sat til 3 kr. årligt.

Formålet med foreningen var at »udbedre nyttig kundskab faget vedrørende til dens medlemmer og udvikle disses evner i retning af at fremsætte og forsvare deres anskuelser«.

Forstlig Diskussionsforenings program blev modtaget med interesse, og allerede i efteråret 1897 var medlemstallet omtrent 50, hovedsageligt forstkandidater og forststuderende med bopæl i København og omegn.

Embedsmænd med pensionsret

Beskæftigelsesmulighederne for forstkandidater var – som ofte både før og siden – ikke gode, og der har sikkert været stor tilslutning til mødet 20. januar 1900, da professor Prytz talte om: »Forstkandidaternes fremtidsudsigter«. Prytz fremsætter her tanker, der får nutidens læsere til at se spiren til en fagforening, tanker, som var meget fjerne for datiden, vel også inden for kredsen af medlemmer i Forstlig Diskussionsforening.

Prytz begynder med at fastslå, at »enighed gør stærk«, og fortsætter: »Det hævdes jævnligt, at de unge forstmænd ere hverandres konkurrenter; jeg skal søge at påvise, at forholdene ville blive bedre, når de unge forstmænd hæve sig til den opfattelse, at de bør stå sammen og støtte hverandre«. Prytz kritiserer, at alle forstkandidater vil være »embedsmænd med fast løn og pensionsret«, og at denne opfattelse fører til en uhyggelig kappestrid, så snart et og andet bliver ledigt. Det ville være meget bedre for enhver af de unge, om de udviste en kølig tilbageholdenhed over for de ikke just glimrende tilbud om ansættelse«.

Til slut ankes der over, at de unge forstkandidater er for passive. De skriver hverken i »Tidsskrift for Skovvæsen« eller i aviserne. De deltager ej heller i diskussionerne i Dansk Skovforening, hvor langt de fleste var medlemmer. Måske kan »Forstlig Diskussionsforening fremkalde en forandring i forholdet ved at udvikle en diskussionsdygtig slægt af forstmænd«.

Ny bestyrelse

Den 6. oktober 1900 ved indledningen til fjerde mødesæson, måtte generalforsamlingen vælge en ny bestyrelse i stedet for foreningens fire stiftere, der havde fået tjenester fjernt fra København.

Den ny bestyrelse fik K. H. Mundt (1867–1945) til formand. Medlemstallet var vokset støt. I løbet af de første tre sæsoner blev afholdt 36 foredrag, der gav anledning til livlige diskussioner.

Arbejdsanvisningskontoret

På generalforsamlingen i 1901 drøftede man igen forstkandidaternes arbejdsvilkår. Det blev henstillet til be-

styrelsen »ved passende henvendelse til landets skovbrugere m.v. at virke for forbedrede betalingsvilkår ved midlertidigt forstarbejde«.

Selv om der nok var mange, der tog arbejde uden at drøfte ansættelsesvilkårene med bestyrelsen, havde Prytz' forslag vundet en sejr – og Forstlig Diskussionsforening overlevede dette første, forsigtige skridt til at blive en forening, der havde til formål at »varetage standens interesser«. På den følgende generalforsamling 11. oktober 1902 kunne den ny formand, A. Holten, meddele, at arbejdsanvisningskontoret havde været i forbindelse med ti arbejdssøgende forstkandidater, og at tre havde fået anvist arbejde.

Medlemmer og publikationer

Det var dengang de studerende og de unge forstkandidater, der prægede Forstlig Diskussionsforening. Skovriдерne holdt sig noget tilbage, men efterhånden meldte en del af dem sig ind, og de, der var kommet i foreningen som unge, blev stående som medlemmer.

Fra 1905 begyndte Forstlig Diskussionsforening at gøre noget mere ud af udgivervirksomheden, idet man ikke alene fik trykt de mere betydende foredrag, men også referater af diskussionerne.

Foreningens publikationer blev udgivet under titlen: »Forstlig Diskussionsforening, men der var ikke råd til en større udgivervirksomhed for det årlige medlemskontingent på 3 kr. En del af foredragene blev trykt i »Tidsskrift for Skovvæsen«, og mange blev ikke trykt.

En vigtig virksomhed, der påkaldte sig skovbrugets opmærksomhed, var udgivelsen af »Danske Skovdistrikter«, der påbegyndtes i 1905. Første udgave, »Danske Skovdistrikter 1903«, blev vel ikke ligefrem udgivet af foreningen, men af Mundt og Weisman. Alle senere udgaver blev publiceret af foreningen.

Skovbrugsundervisningen

I 1914 fik Forstlig Diskussionsforening en officiel anerkendelse som talerør for forstkandidaterne, idet for-

eningen blev opfordret til at lade sig repræsentere i et udvalg, som var nedsat af Landbohøjskolen for at overveje »betimeligheden af at foretage ændringer i skovbrugsundervisningen«, som formanden, S. M. Storm (1914–1915), skrev i meddelelsen herom til medlemmerne.

Foreningen forberedte sig grundigt på opgaven. I løbet af 1914 blev der afholdt fire omfattende møder med lange debatter om skovbrugundervisningen. Møderne, hvor man drøftede spørgsmålet, var godt besøgt, og der kom indlæg i diskussionen fra mange af tidens førende forstmænd og fra Landbohøjskolens lærere. De væsentligste stridsspørgsmål var de samme, som siden har været genstand for debat, nemlig den praktiske uddannelse og undervisningen i grundfagene. Mange var tilhængere af, at praktikken udvidedes, og at teorien reduceredes, men flere deltagere tog undervisningen i grundfagene i forsvar.

Samarbejde med Dansk Skovforening

I 1914 havde Dansk Skovforening vedtaget at udgive sit eget tidsskrift og opsagt den kontrakt, Skovforeningen hidtil havde haft med C. V. Prytz om udgivelsen af »Tidsskrift for Skovvæsen«. Blandt fortalerne for et »Dansk Skovforenings Tidsskrift« var en af Diskussionsforeningens indflydelsesrige medlemmer, skovrider Johs. Helms, som lagde megen vægt på, at alle kræfter skulle samles om at skabe et værdifuldt, nyt tidsskrift.

Bestyrelsen for Forstlig Diskussionsforening var positivt indstillet og forelagde et forslag til et samarbejde med Dansk Skovforening om tidsskriftet på generalforsamlingen 27. oktober 1915. Forslaget blev vedtaget og anerkendt af Skovforeningen. Som redaktør af Skovforeningens Tidsskrift valgte man Otto Fabricius, der var medlem af Diskussionsforeningens bestyrelse, senere formand (1915–1918).

Danske Forstkandidaters Forening

Forholdene for de unge forstkandidater var imidlertid ikke gode. J. M. Dalgas gjorde på et møde 10. decem-

ber 1917 rede for de unges behov for en forening af forstkandidater, der kunne varetage medlemmernes interesser i lighed med lægeforeningen og ingeniørforeningen. De unge håbede, at de ældre ville gå med i en sådan forening. Ville de ikke det, måtte de unge selv stifte en forstkandidatforening. Det påpegedes samtidigt, at en sådan forening havde berettigede krav på at blive repræsenteret i forstlige udvalg og kommissioner, medens en diskussionsforening ikke kunne stille krav.

Dette møde, der må betegnes som et af de vigtigste i foreningens historie, sluttede med, at der blev nedsat et udvalg, der skulle udarbejde forslag til love for en forstkandidatforening. Udvalget kom til at bestå af såvel tilhængere som modstandere af de ny tanker: Muus, Fabricius, Dalgas, Moldenhawer og Helms.

I løbet af vinteren 1917–1918 udarbejdedes lovforslag, der blev fremsat på en ekstraordinær generalforsamling 16. marts 1918. Foreningen fik navnet: Danske Forstkandidaters Forening, og de nye love blev vedtaget. Med denne generalforsamling sluttede det første og grundlæggende kapitel i Forstkandidatforeningens 75 årige levetid, en 21-årig periode, hvor foreningens devise var: diskussioner om forstlige spørgsmål.

Virksomhedsplanen for den nye epoke blev anslået i de nye loves formålsparagraf: »Foreningens formål er at fremme kollegialt forhold mellem danske forstkandidater, ældre og yngre, at hævde den videnskabelig-tekniske uddannelses betydning, at udbrede kundskab om skov og skovbrug blandt medlemmerne og i det hele at varetage standens interesser«.

Alle medlemmer af Forstlig Diskussionsforening kunne blive optaget i Danske Forstkandidaters Forening, men kun forstkandidater og 5 forststuderende fik stemmeret. Et vigtigt punkt var det, at foreningen fortsat skulle arrangere hyppige møder, og fortsætte med møder, specielt for de unge. Også kontingentets størrelse blev fastsat i de nye love. Man opretholdt det lave kontingent på 3 kr., således som det var blevet fastsat ved stiftelsen i 1897!

Den vej, som foreningen dengang slog ind på, nemlig at varetage standens

interesser, er blevet fulgt op af senere bestyrelser, først ved en gradvis overgang i Th. Jagds formandstid (1942–1947), senere gennem de betydelige lovændringer, som blev vedtaget i 1948, medens A. Hviid var formand (1947–1953).

De seneste år i DFF

Siden 1948 er der sket visse lovændringer, senest i 1966, da formålsparagraffen fik følgende formulering: »Danske Forstkandidaters Forening har til formål at samle danske forstkandidater til varetagelse af standens faglige, økonomiske, og sociale interesser«. Udtrykket »økonomiske interesser« indførtes i lovene i 1958.

Den positive indstilling på dette ømtålelige område skal ses på baggrund af de skiftende bestyrelser arbejde for medlemmernes tarv. Det varede længe, men det lykkedes Danske Forstkandidaters Forening at leve op til de gode råd, som C. V. Prytz gav ved mødet i Forstlig Diskussionsforening 20. januar 1900.

P. Chr. Nielsen.

* Manuskriptet er forkortet af redaktionen.

Bekendtgørelse

Optagelse af studerende ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Ansøgere, som ønsker optagelse på højskolens studier, skal udfærdige og indsende skema herom til højskolens studiekontor *senest den 5. juli 1972*; for optagelse på licentiatsstudium dog *senest den 15. maj 1972*.

Skema og oplysninger vedrørende de forskellige studier kan rekvireres ved henvendelse til:

Den kgl. Veterinær- og
Landbohøjskole
Studiekontoret
Bülowsvej 13
1870 København V.

Der kan ikke tages hensyn til for sent indsendte ansøgninger, og der vil, når afgørelsen er truffet, blive tilstillet hver enkelt ansøger meddelelse om resultatet.

Det må forventes, at det ikke vil være muligt at optage alle ansøgere på grund af for få studiepladser.

Plantning af store popler uden rod

Et af de træer, der lader sig formere ved stiklinger er poppel, og man har her mange forskellige størrelser fra de små på 30–40 cm over sættestænger på 1–1,5 m, og selv små træer på ca. 2 m kan det lykkes at få til at gro. En noget speciel metode så jeg på et lollandsk skovdistrikt, hvor man satte sættestængerne på ca. 1 m ved at banke dem ned i jorden med en stor hammer. Det er heller ikke ualmindeligt at se faskiner af pil slå rod og give sig til at gro.

Disse stiklinger og sættestænger overgås dog langt af den metode, man netop har afprøvet i Holland jvnf. en kort artikel af *G. J. Davidse*, Gemeentewerken, Vlaardingen, i Nederlands Bosbouw Tijdschrift 1972 nr. 12. »Het planten von populieren zonder wortel«.

I forbindelse med en vejregulering i 1968 skulle 39 stk. *Populus euramericana* »Robusta« fjernes. Træerne var plantet i 1953 og havde dengang en omkreds på 12–14 cm (diameter ca. 5 cm) (1 m fra rod?). Femten år efter i 1968 var gennemsnitsdiameteren blevet 28 cm, og man bestemte sig så i marts 1968 til at flytte træerne med rodklump. Dette blev også gjort for de fleste, men man bestemte sig til at prøve at plante 3 af træerne uden rod efter, at de var afsavet ved roden.

Alle træerne klarede flytningen. Det første år havde de træer, der var flyttet med klump en større bladmasse, end dem der var plantet uden rod. Det andet år var der stadig en lille forskel, men i det tredje år var der ingen forskel mere.

Flytningen var altså lykkedes, og da man i 1971 fik tilbudt 75 stk. *Populus nigra* »Verecken« også med diameter på 25–30 cm, besluttede man sig til at plante dem uden rod i et saneringsområde i Vlaardingen, vest for Rotterdam.

En lastbil med trailer kunne transportere 10–12 træer uden rod, medens man kun ville have kunnet transportere 4 tilsvarende træer med klump pr. læs.

Træerne blev plantet i huller boret med et forlænget plantebor (længde 2 m, diameter 30 cm), der kunne bore huller med en dybde på 1,5 m.

En let gravemaskine løftede træet i en strop – fæstnet lidt over balancepunktet – og satte det – styret af 2 mand – ned i plantehullet. Hullet blev derefter fyldt op, og omkring den nye rodhals blev i indtil 50 cm dybde fyldt op med en humusblanding, der skulle fremme rodudviklingen. Til 20 træer blev anvendt ca. 1 m³ humusblanding.

Alle træerne var beløvede i sommeren 1971.

Rodudviklingen blev fulgt. Efter 2 måneders forløb var der dannet rødder på 20–30 cm længde. Efter 3 måneder var rødderne blevet 60–80 cm, og det svarede nu til et træ, der var flyttet med en rodklump med en diameter på ca. 1,5 m.

I august kunne man konstatere en tydelig tilvækst af nye skud og blade.

Metoden er betydeligt billigere end den sædvanlige metode med klump. På en 8½ timers arbejdsdag blev der i gennemsnit plantet 10 træer, til trods for at der de enkelte steder kun blev plantet få træer. Udgiften blev opgjort til 65 gylden pr. træ (ca. 140 kr.). Til sammenligning oplyses det, at en tilsvarende plantning af træer med rod-

klump ville have kostet 300–400 gylden (600–900 kr.).

Den anvendte metode åbner nye muligheder for have- og landskabsarkitekterne. I løbet af få år vil man for et rimeligt beløb kunne skabe et milieu med træer på 8–12 m højde i stedet for at skulle vente på, at de små træer på 1–2 m, der nu i reglen plantes, skal vokse til.

Det vil nok være vanskeligt at fremskaffe mange popler med en stammediameter på 25–30 cm, men man kan blot fremskaffe nogle med diameter på 10–20 cm, vil meget være nået.

Metoden er ny i Holland, men den vil nok være værd at få afprøvet her i landet evt. også for andre træarter. Man må blot gøre sig klart, at fordi det kan lade sig gøre med poppel i Holland, så er det ikke sikkert, at det også kan lade sig gøre her i Danmark. Dyrkningsmulighederne for poppel er langt bedre i Holland end her i Danmark, og som *Davidse* skriver, så er det vigtigt, at man kun anvender sunde træer med en livskraftig krone, og netop med hensyn til poppel har vi haft mange skuffelser her i Danmark.

I Holland lykkedes plantningen på sandjord, og spørgsmålet bliver her, hvorledes det vil gå på vore stive lerbjorder. Det vil antageligt blive prøvet allerede nu i dette år. *E. Tolstrup.*

Meddelelse fra Gødningsudvalget

nedsat af Den forstlige Forsøgs-kommission

Den 1. november 1971 afholdt Gødningsudvalget sit årlige møde i Silkeborg. På mødet drøftede man, hvad der var sket i det forudgående år og planen for arbejdet i det kommende år. Arbejdet med den eksisterende forsøgs mængde (se Skoven, hft. 3, 1970, s. 58–60) betyder, at der i disse år foretages få nyanlæg. I det sidste år er der i Gludsted plantage anlagt et forsøg til belysning af vekselvirkningen mellem vanding og gødskning i rødgran. Endvidere er der i Hoverdal plantage (40-årig rødgran) og i Hesselvig plantage (70-årig rødgran) anlagt gødningsforsøg med mange næringsstoffer. I forsøgene, der er anlagt ved samarbejde mellem Hedeselskabet og

Forsøgsvæsenet, benyttes enkelttræer som parceller. Det er en ny forsøgsteknik, som hermed er under afprøvning, og hvis den viser sig anvendelig, betyder det, at der fremover kan spares tid, arbejdsindsats og penge i den del af forsøgsvirksomheden, hvor teknikken er anvendelig. Nogle forsøg med ureasprøjtning af juletrækulturer af Nordmannsgran på Vemmetofte er blevet udvidet i 1971. Endelig er der, under regi af en arbejdsgruppe vedrørende forurening med plantenæringsstoffer, startet nogle undersøgelser på Bregentved. Disse skal belyse, hvor store mængder plantenæringsstoffer, der findes i afstrømmende grøftvand fra et normalt drevet, ugødet skovområde.

Kontakten med arbejdet i Danmarks nabolande har blandt andet været holdt vedlige ved deltagelse i et par møder. I maj 1971 deltog skovtaksator Lundberg og Holstener-Jørgensen i det tyske »Arbeitsgemeinschaft Forstdün-

SKOVSVIN

I Rude skov, ikke langt fra landevejen og ved en af de parkeringspladser, der findes langs vejen, er der ca. 25 meter inde i skoven gentagne gange i løbet af vinteren udtømt ret betydelige mængder køkken- og papiraffald. For nylig fjernede man affaldet, men opdagede forleden, at der igen var henkastet en portion affald. Nu vil man ikke længere fra godsets side gå og rydde op efter skovsvinene og har meldt sagen til politiet, som har visse spor at gå efter.

★ ★ ★

250 elever og lærere fra Akademisk Studenterkursus i København gik i ugen op til påske på jagt efter bagmændene til den tiltagende forurening af bl. a. Grindsted Å. Inden resultatene af den store undersøgelse er kommet frem, står elever og lærere selv tiltalt. Landmænd omkring den mark, hvor studentgruppen havde slået lejr angriber dem for skovsvineri. Skovene herude flyder med papiraffald, siger gårdejerne, og vi betakker os for flere af den slags forureningsundersøgelser.

★ ★ ★

Forureningen af skovene er desværre i tiltagende. Flere har kørt store læs affald ud i de naturskønne områder. Bliver de pågældende opdaget, slås der hårdt til. Foruden at skulle betale omkostningerne ved fjernelsen idømmes folk bøder, der normalt ligger på omkring 100 kroner. Således kan en »forurener« let få en reg-

ning på flere hundrede kroner for at komme af med et læs affald.

SKOV-OVERSIGT

Det danske skovbrug beskæftiger direkte 6-7.000 mennesker, og 30.000 er ansat i træindustrien og på savværker. Træproduktionen dækker godt en tredjedel af det, vi bruger til tømmer, brædder, møbler o.s.v., og værdien af den årlige hugst er ca. 200 mill. kr. Sådan er omfanget af skovbrugserhvervet, der lader hugge godt to mill. kubikmeter træ om året samtidig med, at danske forstfolk driver skovene med henblik på såvel naturvern som fremtidsdrift.

TRÆ OG KULBRINTE

Kulbrinter i udstødningsgas fra biler assimileres af nogle planter i særlig stor mængde. Sovjetiske forskere ved det georgiske institut for plantebiokemi har udført forsøg, der viser, at ahorn, poppel og det vilde kaukasiske pæretræ hører til disse planter. Disse træarter er muligvis særlig velegnede til at blive plantet i bygader og bidrage til afgiftning af den forurenede luft. P. H.

SPION-PATROLJER MOD VEJSVIN

Vejvæsenet i Vestsjællands amt har etableret spionpatroljer, som skal afsløre de natursvin, som tror, at rastepladserne langs vejene i amtet er lossepladser. Patruljerne noterer indregistreringsnummeret på biler, som

tømmes for affald, og går på opdagelse i affaldsbunkerne for at finde ting, som kan identificere, hvem der har læstet af. Synderne vil så få en regning på kørsel for at få fjernet affaldet. Natursvinene er specielt et problem på vejene til de store sommerhusområder – bl. a. i Odsherred. Når folk kører hjem fra weekend i sommerlandet, tømmer mange uden at rødmø flere dages renovation ud på rastepladserne.

JULEGRØNT

Skovlandet Sverige er blevet den næststørste aftager af danske juletræer og pynte-

grønt. En opgørelse over eksporten i 1970 viser, at Sverige aftog 1430 tons juletræer og pyntegrønt til en værdi af 1,5 mill. kr. Vesttyskland var den største aftager med godt 14.000 tons, som indbragte 12,8 mill. kr.

5000 PLANTER

I det kommende vildt- og demonstrationsplantningsareal ved Tingvejen sættes ca. 5000 planter i jorden. Det er Danmarks vildtplantning, der har skænket planterne, idet man tillægger planen stor forsøgsmæssig værdi, og tilplantningen sker ved frivillig arbejdskraft.

„Man kan jo ikke se træerne for bare skov.”

DE RENE ÅR

Gyldendal har udsendt en ny bog af den engelske tegner Thelwell. Den handler om naturen og mennesket og hedder på dansk »Rene år for pengene.« Tegningen ovenfor er fra bogen.

200.000 GÆSTER

Egeskov Slotspark på Sydfyn åbnede i påsken for publikum. Parken blev i sommersæsonen sidste år besøgt af omkring 200.000 mennesker. Der ventes et tilsvarende besøgstal i år.

gung«s årsmøde i Bremen. I oktober 1971 afholdt »Nordiska Samarbejdsgruppen för skogsgödsningsfrågor« sit årsmøde i Stockholm. Fra dansk side deltog statsskovrider V. Johansen, skovtaksator Lundberg og Holstener-Jørgensen. De forudgående ekskursioner og mødet viste blandt andet følgende af praktisk interesse:

1. Det ser ud til, at Urea ved samme kvælstofmængde i gennemsnit kun gi-

ver 60 % af den tilvækstforøgelse, som man får ved at anvende ammoniumnitrat eller kalkkammonsalpeter.

2. I Sydsverige har man på gode granboniteter overraskende fundet negative udslag (tilvækstnedgang), hvor man har gødet med mængder, som var større end 60-70 kg ren kvælstof en gang i en femårsperiode. Man gætter på, at det skyldes fosformangel.

Det næste møde i den nordiske gruppe

skal være i efteråret 1972. Gødningsudvalget vedtog at henlægge møde og ekskursioner til Jylland.

Man vedtog endvidere at søge yderligere to forsøg etableret i det kommende år. Det drejer sig dels om et forsøg i rødgran til belysning af vekselvirkningen mellem tynding og gødskning, dels om et vandings-/gødskningsforsøg i nobilis.

H. Holstener-Jørgensen

Plan = gennemtænkt fremgangsmåde

Nye tanker om planlægning i skoven

Af konsulent OLE BRUNEMARK,
Dansk Skovforening

Fremmedordbogens definition på plan forekommer selvindlysende, ja måske banal. Når man imidlertid skal karakterisere skovbrugets traditionelle langtidspaner – d.v.s. planlægning i almindelig forstand – kan man overveje, om glosen »gennemtænkt« ikke burde erstattes med »standardiseret«.

En traditionel plan består i en – som regel – meget omfattende statusopgørelse (kortmateriale, arealberegning, vedmasseopgørelse) med påfølgende tilvækst/hugstkalkulationer, som giver et resultat i m³ og/eller ha.

De fleste planlæggere ansætter suverænt hugstkalkulationen ud fra vedtægtmæssige/skønnede omdriftsaldre og tilstræbt vedmasse/ha, hvilket forekommer mig at være en forståelig – men uheldig – anvendelse af den forstlige ekspertise. Fremgangsmåden begrundes ofte med, at der anlægges et forstligt forsvarligt skøn over skovdriften – »skovdrift for skovens egen skyld« – en holdning, som der næppe er økonomiske muligheder for at bevare.

Den normale planprocedure kan skitseres således:

Status ved planperiodens begyndelse
Tilvækst/hugstkalkuler

Resultat i m³ og/eller ha

Status ved planperiodens slutning

Dette system virker meget stift og lider bl. a. af den svaghed, at der ikke er heftet penge på planen, ligesom skov ejerens ønsker vel oftest kun i ringe udstrækning har indflydelse på planens udformning.

Man bør efter min mening i stedet have som udgangspunkt, at den planlagte drift af skovejendommen principielt må rette sig efter ejers ønsker, hvorfor planlægningen nødvendigvis bør starte med en *målsætningsdebat*, som bl. a. omfatter diskussion af idégrundlag med ejer, vejledning af ejer m.h.t. de mest oplagte og overskuelige

konsekvenser af ejers ønsker, fastsættelse af rentefod (interessehorisont).

Statusopgørelsen udarbejdes ved udbredt anvendelse af ældre materiale. Normale og rimelige ekstensiveringsbestræbelser, som bl. a. omtalt i adskillige artikler i »Skoven«, gennemføres.

Opstilling af *budgetter m.v.*, herunder teknisk budget i m³, ha, mands- og maskintimer, og økonomisk budget, som bl. a. bør omfatte resultatopgørelse, værdiforskydning, internt resultat, skattemæssige konsekvenser.

I modsætning til fremgangsmåden ved den klassiske planlægning, vil budgetterne her være afhængige af formålet med skovdriften. Gennem successiv approximation ændres budgetterne, så de bedst muligt opfylder de stillede mål. Dette kan skitseres således:

Status ved planperiodens begyndelse
Budgetter m.v.

Målsætning

Resultat i m³, ha, kr. og timer

Status ved planperiodens slutning

Udarbejdelsen af alternativer ved den successive approximation foregår under udarbejdelse af planen, og alternativerne nævnes normalt ikke i planen, såfremt målsætningen er klart formuleret. Da dette imidlertid sjældent er tilfældet, kunne man tænke sig, at alternativerne direkte blev omtalt. Følgende alternativer kunne være aktuelle:

1. Efter ejers ønsker, jvf. målsætningsdebatten.
2. Som følge af konsekvent gennemførte gevinstmaksimeringsprincipper.
3. Som resultat af en mere konservativ driftsform.

Man giver herved ejeren en rimelig mulighed for at vurdere de *økonomiske grænser* for skovdriften, idet 1. formentlig vil ligge mellem alternativ 2 og 3.

Forudsætningen for at kunne gennemføre den skitserede fremgangsmåde er, at den trivielle og omstændelige talbehandling af de forskellige alternativer kan foretages på EDB, da manuel behandling vil blive urimelig kostbar. Endvidere er en ekstensivering af statusopgørelsen = billiggørelse nødvendig.

Fordele skulle være indlysende: Planen bliver mere forbrugervenlig, og man får maksimal udnyttelse, såfremt planen opfølges gennem diskussioner med ejer og distriktsbestyrer, og vejledning i årsplanlægning, opstilling af delbudgetter, ajourføring af planen, m.v.

Modeordet »integration« er også anvendeligt m.h.t. langtidspanlægningen. Såvel planlægger som ejer og distriktsbestyrer skulle således – formentlig i modsætning til tidligere – kunne få større udbytte af, at planlægning »er et godt – og formentlig det bedste – middel til systematisk gennemtænkning af problemerne.« (Skovteknik -69).

Dansk Skovforenings planlægningsafdeling vil ved fremtidige planlægningsopgaver forsøge at følge den her omtalte fremgangsmåde. *O. B.*

Regler for trækonstruktioner

Trækonstruktionsudvalget under den nordiske komité for bygningsbestemmelser (NKB) har gennem de seneste år arbejdet med regler for samling ved hjælp af tandplader, limning og fingerskarring. Resultatet foreligger nu som NKB-skrift nr. 13 »Nordiska riktlinjer för träkonstruktioner 2«. I Danmark vil de nye regler i første omgang blive søgt indarbejdet i normen for trækonstruktioner, som Dansk Ingeniørforening er i færd med at revidere. *P.H.*

Forstuddannelsen i Sovjetunionen

Alt er stort i Rusland. Det gælder naturligvis også på det forstlige område. I »Fakta om Sovjetunionen« 1972, nr. 1 findes en artikel om »Forstuddannelsen i Sovjetunionen«, der i det følgende skal refereres:

Iflg. artiklen hugges der over hele verden langt mere træ end tilvæksten, hvilket man i Rusland har taget sig til efterretning. For tiden er det i Sovjetunionen helt forbudt at fælde skov uden påfølgende plantning. Efter planen for 9. femår skal skovningen af træ ikke forøges, men det fældede skal udnyttes mere rationelt og fuldstændigt. →

I de sidste halvhundredede år er der i forskellige byer oprettet en række højere forstinstitutioner og -teknika til uddannelse af teknisk personale til forstsvæsenet og træindustrien. I 1803 blev Ruslands første forstskole oprettet i landsbyen Tsarskoje Selo ved Skt. Petersborg. Dengang undervistes kun tyve personer på Tsarskoje Selos forstlige institut, som akademiet dengang hed. Nu undervises på det forsttekniske akademi over 12.000 studerende ved 6 fakulteter. Det ældste og største er skovbrugsfakultetet. Desuden findes der et forstingeniørfakultet, et forstmekanisk, et kemisk-teknologisk og et ingeniør-økonomisk fakultet og et fakultet for mekanisk trælastteknologi.

Foruden undervisningsarbejdet driver akademiets kollektiv af videnskabsmænd selvfølgerlig forskningsarbejde, som studenterne i højere og højere grad inddrages i. Det er en af de vigtigste sider af undervisningen af vordende forstmænd. Hertil er der på akademiet oprettet studenternes videnskabelige foreninger.

For de vordende fagfolk er der ved det forsttekniske akademi i Leningrad skabt alle betingelser for dybtgående og alsidig mestring af faget. Foruden talrige lærestole og laboratorier, hvor undervisningen føres med anvendelse af de allersidste nyheder i elektronikken, har de studerende et grundlag for praktiske øvelser i parken, drivhusene og den dendrologiske have, der ligger lige ved akademiet, og til lige to forsøgs- og undervisningsskovbrug på henved 30.000 ha i nærheden af Leningrad. På akademiet holdes også øvelser og drives forskningsarbejde i entomologi, phytopatologi, forstflyvning og botanik, og resultaterne af det videnskabelige arbejde med mekaniseringen efterprøves.

Hvad er hovedretningen i uddannelsen til den sovjetrussiske træindustri? Det er groft sagt uddannelse af specialister i forarbejdning af træ. Fem af de seks fakulteter har til opgave at uddanne fagfolk i træforarbejdning og trælagringsteknologi, land- og vandtransport af træ, anvendelse og vedligeholdelse af savværksmaskiner, automatisering af savværksproduktionen, ingeniører i træforarbejdningens virksomhed og i kemisk behandling

af træ og økonomer ved savværks- og træforarbejdningsindustrien.

Som nævnt er skovbrugsfakultetet det grundlæggende fakultet ved akademiet i Leningrad. Nu uddanner det ingeniører i to specialer: skovbrug og beplantning af bebyggede områder. Det er planen i den nærmeste tid at oprette et særligt fakultet for beplantningen. Landskabsarkitekter spiller større og større rolle i udformningen af moderne byer. Derfor lægges der særlig vægt på uddannelsen af disse specialister.

P.H.

Sygdom i skoven

Hundreder af bøgetræer i Århus-skovene er angrebet af slimflod. Angrebet af denne frygtede træsygdom er meget omfattende, siger skovrider, dr. agro. Kjeld Ladefoged, men man kan ikke sige, at den er en katastrofe for skovene. Sygdommen, der er smitsom, viser sig ved sorte pletter på træstammerne, og i et senere stadium ændrer pletterne sig og bliver hvide. Det sker, når saften flyder ned ad træet og dræber algerne på stammerne. Slimfloden har ramt træer over hele skovdistriktet, men den er mere eller mindre udbredt i de forskellige skove. Vi kritiseres ofte, fordi vi fælder gamle træer i skovene, siger skovrideren. Kritikken er uberettiget, da det er de gamle træer, der især rammes af sygdomme, og det er derfor nødvendigt at fælde dem for stadig at kunne plante nye træer og dermed forny skoven.

— *Demokraten*.

LITTERATUR

Nationalmuseets Arbejdsmark 1971, 212 s. ill. kr. 70,00 incl. moms.

Nationalmuseet har udgivet sin årlige publikation med oplysninger om nye fund og undersøgelser. Det er som sædvanlig en nydelse at læse denne interessante bog, der er forsynet med virkelig fine tegninger og billeder, en del af dem i farver.

Blandt interessante artikler kan nævnes: Henrik Thrane. »En broncealderboplads ved Jyderup Skov i Odsherred«. En anden interessant artikel er: Bjarne Stoklund: »Skindsko og træsko«. I denne artikel kommer forfatteren ind på træskoens historie, som her kort skal refereres:

Den egentlige træsko, som er hulet af et stykke træ, kan i alder ikke måle sig med skindskoen. Den kan ikke følges længere end til 1400-årene, da den dukker op omtrent samtidig i Frankrig, Holland og Danmark.

I begyndelsen af 1500-årene vinder den stadig mere indpas i Danmark, og i begyndelsen af 1600-årene må træskoene være slået så meget igennem, at flere rejsende i Danmark gør bemærkninger om den. Polakken Pasek skriver i 1658 om danskerne: »De klæder sig smagfuldt, men bærer, ikke blot på landet, men også i byerne, sko af træ, hvormed de gør så stor larm, at man næppe kan høre en anden tale«. Træskoens rolle kulminerede i tiden mel-

GODS

købes af privatmand.

Stort landbrug eller større skov, helst begge dele samlet.

Udbetaling: nogle millioner.

Ejeren kan blive boende, og alt gå som hidtil en del år.

Handelen behøver ikke offentliggøres foreløbig.

Absolut fuld diskretion.

Billet mrk. „Gods“

lem 1750 og 1850. I slutningen af forrige århundrede begyndte den udhulede træsko at vige for den såkaldte »franske træsko« med træbund og overlæder. I den ændrede form har træskoen i de senere år vundet ny fremgang. P. H.

Landskabsanalyse

Udgivet af Fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt 1972. 122 s. ill.

Landskabsanalysen for Ringkøbing amt er udarbejdet på baggrund af det behov, der er konstateret for at inddrage hensyn til forskningen, undervisningen og befolkningens friluftsliv i den planlægning, der foretages af kommunalbestyrelser, amtsråd og fredningsplanudvalg. Udarbejdelsen er sket på grundlag af naturfredningslovens formålsparagraf, der lyder således:

»Ved denne lov tilstræbes at værne Danmarks natur og landskabelige værdier og i videst muligt omfang at give befolkningen mulighed for at nyde godt af disse«. Det danske samfund ændres så hurtigt som aldrig før. Befolkningstilvæksten og industrialiseringen med dens følger i form af bl.a. forøget velstand, fritid og motorisering stiller nye og mangesidede krav til vore omgivelser både i byerne og i det åbne land. En mangesidet anvendelse af de naturgivne grundressourcer – luft, vand og jord – vil fortsat være nødvendig, men anvendelsen må ske på grundlag af en omhyggelig planlægning, som skal sikre, at ressourcerne ikke misbruges, men opretholdes i den for menneskenes eksistens og trivsel nødvendige form og mængde.

Man kan vist sige, at publikationen giver alle tænkelige oplysninger om Ringkøbing amt, som er relevante til formålet.

Første kapitel er en almindelig beskrivelse af amtet (Areal, befolkning, erhverv, trafik).

2. kapitel omhandler: »Landskabets udvikling« med underkapitlerne bl.a. landskabsdannelse, landbrug, skovbrug, råstofudnyttelse, friluftsliv og landskabspleje; disse underkapitler er alle skrevet med historisk baggrund.

3. kapitel: »Administrative forhold«, behandler de juridiske og lovmæssige forhold inden for amtet.

RASK SKOV SAVVÆRK

søger kontakt med skove, der er interesseret i faste leveringsaftaler om bygningstømmer.

Engangspartier har også interesse.

RASK SKOV SAVVÆRK

tlf. (05) 67 84 00

8763 Rask Mølle

bagskraber

- leveres i bredden 2000 mm og er forsynet med vendbart stålskær, men kan også leveres med gummiskær til sjapskrabning.

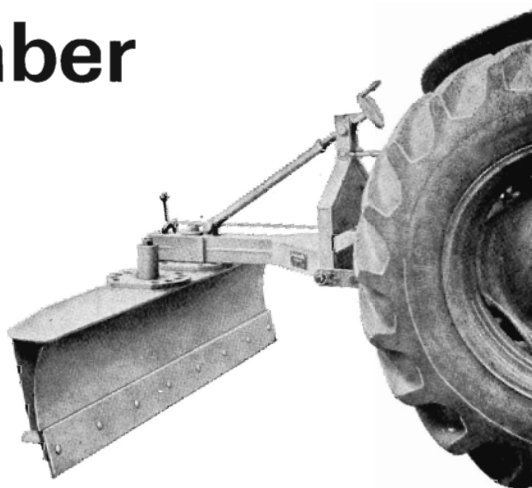
BAGSKRABEREN er fuldt drejelig (360°) og fastlåses i den ønskede stilling af en kraftig pæl. Palmekanismen betjenes fra traktorførersædet.

BAGSKRABEREN kan påmonteres enhver traktor, der er forsynet med hydraulisk 3-punkts lift. Skraberkantens vinkel med jordoverfladen indstilles og reguleres med håndhjul fra førersædet.

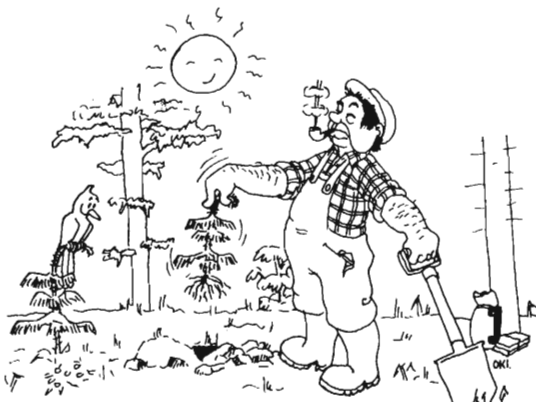
BAGSKRABEREN er i en solid og gennemført konstruktion.

Fabrik for vejmaskiner
Helsingforsgade 8
8200 Århus N
Tlf. (06) 16 24 44

Repræsentant for Sjælland:
J. Axel Pedersen
Tlf. (01) 30 26 40
Roskildevej 47. Kbhvn. Valby

N LAIGAARD

Dette konteres i LEC-Skovregnskab
NYK/PLA/RGR.

Med venlig hilsen

Landbrugets EDB-Centraler

RYDNINGSSAV

Tekniske data: Een cylindret totaktmotor 78 cm³. Effekt 4 hk ved 7000 omdrejninger, magnapulstart, centrifugalkobling med servovirkning, membramkarburator, Bosch svinghjulsmagnet. 1 års fabriksgaranti.

Restlager:

9 stk.: Kr. 1850,- + moms.
(De sparer 10 % importtold ved køb NU)

**Special-
brochure
tilsendes
gratis**

COMPANION VD (VD som vibrations-dæmpet) er en udvikling af Companion 68 – den mest anvendte rydningssav i Sverige.

Den vigtigste konstruktionsforbedring hos Companion VD er de gummiophængte arbejdshåndtag, der bevirker, at saven praktisk talt er blevet vibrationsfri, og derfor befrier brugeren for rystelser i fingrene samt muskeltræthed i arme og ryg.

Companion VD er særdeles velegnet til: Busk- og kratrydning, udynding, fældning af juletræer.

Forst- og Jagthuset

Gl. Kongevej 119 . 1850 København V . Telefon (01) 21 30 30

4. kapitel: »Kulturhistoriske interesser«.

5. kapitel: »Naturhistoriske interesser«. Kapitlet omfatter bl. a.: Geologi, botanik, entomologi, ornitologi, vildtbiologi.

Kapitel 6: »Undervisningsmæssige interesser«.

Kapitel 7: »Friluftslivets interesser«, herunder lystfiskeri og jagt.

Kapitel 8: »Sammenfattende vurdering af fredningsinteresseområder«.

Kapitel 9: »Landskabsanalysens anvendelse«. Under dette kapitel indgår afsnit om landskabsplanlægning, forureningsbekæmpelse, vandindvinding, erhvervsudvikling, bebyggelse og tekniske anlæg.

Bogen er rigt illustreret. Den er forsynet med talrige kort, der på udmærket måde illustrerer pågældende kapitler.

Det må formodes, at der vil komme tilsvarende amtsbeskrivelser fra andre amter i Danmark. *P. H.*

Dansk Skovforenings Tidsskrift

I det nylig udkomne hefte af Dansk Skovforenings Tidsskrift (hft. 1/1972) er der ved en fejl fra bogtrykkeriets side sket det, at et mindre antal eksemplarer – ca. 15 stk. – har blank side 50. Ved henvendelse til Dansk Skovforenings sekretariat vil de, der har modtaget et sådant fejleksemplar, kunne få et fejlfrit eks. i erstatning. *P. H.*

Special-sprøjtning af skov

Har De ukrudts-, skadedyrs- eller sygdomsproblemer i skov eller planteskole, så lad os klare problemerne.

Indhent tilbud både på sprøjtning og kemikalier

fra

A/S Fyns Sprøjte-Service

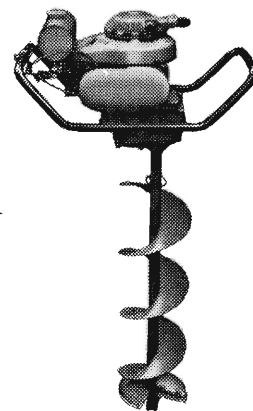
Nyborg

tlf. (09) 31 27 06

Firmaet med mange års erfaring

JORDBOR

**Sparer
mange
arbejds-
timer**

1- og 2-mandsbetjent med ILO-motor. Kapacitet 150-200 huller i timen

Borediameter fra 80-450 mm

Plantefræser 300 og 400 mm

Plantebor – flere størrelser

SC AASUM
5320 AGEDRUP
OD. (09) 13 62 00 *

DANSK STÅLGÆRDE

AKTIESELSKABET NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER

**Alle arter
skovplanter**
i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnsplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG

Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

I/S Hage og Simony Skovadministration

Alt skovrider- og skovfogedarbejde
udføres. Tilbud gives.

OREMANDSGAARD

4735 Mern

Tlf. (03) 79 60 09

(03) 79 61 28

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888

Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til bygningstømmer og master.

Hjøllund . 7362 Hampen
Tlf. (06) 86 91 00

SKOVREGNSKABER

Rådgivning • Anlæg
Føring • Årsafslutning
Driftsanalyser • Drifts-
kritik

**DANSK
SKOVFORENING**

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastруп«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brødstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Skovplanter

i bedste provenienser

prima kvaliteter

et righoldigt sortiment

store og små partier.

Hellestrup Planteskole

4180 Sorø

Tlf. (03) 64 51 33

Specialplanteskole for
Hybridasp.

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens

Tlf. (05) 65 60 46

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Hyllinge Savværk A/S

Tlf. (03) 74 40 64

PLANLÆGNING

DANSK
SKOV-
FORENING

Sælg
gennem
SKOVEN

BORK SCANDINAVIA

KØBENHAVN · ØREHØVED · SILKEBORG